

Zajedno smo jači

Kada se 2002. Krapinsko-zagorska županija odlučila uključiti u projekt *Rukovođenje i upravljanje za zdravlje u lokalnoj upravi i samoupravi*, u organizaciji Škole narodnog zdravlja »Andrija Štampar«, znalo se da je u županiji mnogo socijalno-zdravstvenih problema koje treba riješiti. Krenulo se korak po korak pa je za početak izdvojeno pet prioriternih zdravstvenih problema: zdravstveno nekontrolirana voda za piće, visok postotak mladih u konzumaciji alkohola, depopulacija, kardiovaskularne bolesti i neadekvatna skrb o starijim osobama.

Upravo skrbi o starima posvetili smo mnogo pažnje u posljednje dvije godine. Tim koji je proveo istraživanje na terenu i došao do brojnih demografskih, socioekonomskih i zdravstvenih pokazatelja predočio je te podatke kroz dokumente koje je izradio: *Županijsku sliku zdravlja*, *Strateški okvir županijskog plana za zdravlje* i *Plan za zdravlje Krapinsko-zagorske županije*. Navedeni dokumenti legalizirani su na najvišoj županijskoj razini te su postali obvezujući za sve koji su navedeni kao nositelji aktivnosti, izvršitelji, financijska i druga podrška u provedbi samog *Plana za zdravlje*. To su bili prvi koraci sustavne senzibilizacije za ovu problematiku, a ujedno i počeci koordiniranih aktivnosti koje se odnose na skrb o starijim osobama na području naše županije.

Te su aktivnosti brojne, a neke od njih posebno su važne starijim osobama koje žive same jer im omogućavaju da i u podmakloj dobi i sa zdravstvenim tegobama mogu živjeti u svojim domovima. Neki od njih ne mogu sami skuhati obrok ili obaviti neke od manjih poslova po kući. Dom za psihički bolesne odrasle osobe u Loboru uz svoju je osnovnu djelatnost počeo dostavljati ručak u domove osoba kojima je to potrebno. I Dom za psihički bolesne odrasle osobe Šestinski dol, Podružnica Mirkovec, također dostavlja u kuću tople obroke. U Domu Lobor kažu da je obavljanje ponekih sitnih poslova po kući od izuzetne važnosti za starije osobe koje to nisu u mogućnosti obavljati same, a da im se ponekad čini kako tim ljudima više od svega znači topla riječ i osmijeh.

Da je to istina uvelike potvrđuje i priča o gospodinu Karlu J. iz Krapine. Taj devedesetogodišnjak još je donedavno živio u velikoj ljubavi i slozi sa svojom suprugom koja je, na žalost, nedavno preminula. Njegova ga obitelj rado posjećuje kada god stigne, ali potrebu da redovito osjeti toplinu zadovoljava patronažna sestra Blaženka koju od milja zove svojim anđelom. Ona ga redovito obilazi, donosi lijekove, provjerava njegovo zdravstveno stanje i pruža mu ono čega nema ni u jednom nastavnom predmetu, a

kroz sve je protkano – ljudskost i toplinu. Poznajući g. Karla sestra Blaženka zna što ga može razveseliti. I kada mu, uz lijekove, donese jedan cvijet iz svoga vrta i razmijeni nekoliko rečenica s njim, njegov dom ispunjava ona toplina koju je imao kada je njegova pokojna supruga bila živa.

A kako bismo uopće znali koje su potrebe starijih ljudi? Najbolji je način u proces otkrivanja problema i njihova rješavanja uključiti njih same. Da su zainteresirani za to vidljivo je i iz aktivnosti u koje su uključeni. Županija je osnovala koordinacijsko tijelo za skrb o starijim osobama, član kojega je i predstavnica starijih osoba gđa Štefanija Keresteš. Kao aktivna umirovljenica pokazala je velik interes za rješavanje pitanja koja se tiču starijih osoba. Da u tome nije sama imali smo priliku vidjeti upoznavši g. Stjepana Šimaga, predsjednika Gradske organizacije umirovljenika Zabok, koji nas je uputio u plan aktivnosti njihove organizacije, a tako u principu funkcioniraju i druge gradske organizacije.

Ono što je vrlo bitno, umirovljenici čitave županije udruženi su u Savez udruga umirovljenika Krapinsko-zagorske županije. Savez postoji od travnja 2005. godine, a u njega je uključena 21 udruga umirovljenika iz gradova i općina. Zahvaljujući Savezu, umirovljenici mogu nastupati kao pravne osobe, mogu konkurirati za sredstva Europske unije, imaju program i financijsko poslovanje na razini županije i dr.

Od primjera uspješnog djelovanja na razini županije spomenimo Susrete umirovljenika Krapinsko-zagorske županije. Povodom Dana državnosti održavaju se već trinaest

godina, a na njima se okupi oko 2500 do 3000 umirovljenika. Ove susrete dijelom financijski podupire Krapinsko-zagorska županija, a dijelom su sredstva izdvojena iz udruge. Također, umirovljenici sudjeluju i na sportskim susretima umirovljenika na razini saveza. Postigli su lijep uspjeh osvojivši u ukupnom plasmanu prvo mjesto sa 4 srebrne i 2 zlatne medalje. Udruge redovito kroz godinu organiziraju i izlete kao i ljetni odmor. A da sve ne ostane samo na društvenom životu umirovljenika, njihove udruge djeluju i na popravljajući materijalnog položaja svojih članova: omogućava im se kupovina robe na otplatu, bez jamaca i kredita, pruža potpora u ostvarivanju njihovih prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, kao i rješavanje drugih problema koji ih muče.

O aktivnostima samih umirovljenika, ali i ustanova i udruga koje skrbe o starijim osobama moglo bi se napisati još mnogo, ali i ovo što je rečeno može biti dobra osnova za širenje mreže pomoći u budućoj, još boljoj skrbi o starijim osobama. Ono što smo naučili na terenu može se sažeti u nekoliko činjenica: mogućnosti postoje, neke možda nisu iskorištene do kraja, pa ako uspijemo i od tih preostalih izvuci osmijeh i toplu riječ za starije sugrađane, možda nam i neće trebati prevelika financijska sredstva – oko kojih se uvijek i svuda lome koplja – da zaokružimo proces skrbi o starijim osobama u našoj županiji.

Nataša Koražija, dipl. soc. radnica
ZZJZ Krapinsko-zagorske županije
zkoražija@inet.hr

